

A Shouting Arctic and Silent States: Indigenous Rights Against State Extractivism

Ida Hydle, UiT The Arctic University of Tromsø, Norway

My starting point is fieldwork in Sámi reindeer herding over the years, above all learning about the increasing conflicts between Norwegian authorities and the reindeer herding organisations, due to state regulation. Now I am working together with fishermen, artists and researchers in the EU project Birgejupmi (Northern Sámi for getting by with what you have). The task is, among other things, to document indigenous peoples' sustainability expertise in Arctic coastal regions. I observe people and salmon around salmon traps in several of Finnmark's 90 salmon rivers. The state's goal is to stop humpback salmon in the estuaries. Local people protest because of doubts that the authorities know what they are doing, based on knowledge that neither state-employed professionals nor politicians listen to. In Indigenous peoples' mental images, linguistic practices and skills, nature(s) and culture(s) are interconnected in several different ways. Some of the issues are closely linked to the different points of view on national and international power struggles that are taking place in the Arctic, where law and justice are handled in uncertain and surprising ways. Enormous values derived from coastal and ocean fishing have, with the blessing of the state, been concentrated in the hands of a few billionaires over the past 70 years. How come state authorities do not respond to inquiries from local fisheries' organizations or to court decisions regarding international law obligations? Why and how is the Coastal Arctic being built down? What are the reasons for the aquaculture industry's growing despite fish and bird deaths? Is it a category error to compare "fish farming" with "agriculture"? The seabed under the fish farm cages smells like barns. How do we understand "profitability" in the agricultural and fish industries? What is "use", "usable" or "sustainable"? My Sámi colleagues undress the state's extractivism of land and sea under the "green shift" flag year after year ... just like other Indigenous peoples.

Funded by
the European Union

Et ropende Arktis og tause stater – urfolksrettigheter og statlig ekstraktivisme

Sjøsamiske og andre urfolks problemstillinger, knyttet til retten til fiske i hav, sjø og elv - et feltarbeid sammen med fiskere, kunstnere og forskere fra Sápmi, Grønland, Danmark, Tyskland, Estland og Finland i EU-prosjektet

Birgejupmi: Bridging knowledge systems for inclusive, resilient and prosperous Arctic coastal futures.

Ida Hydle

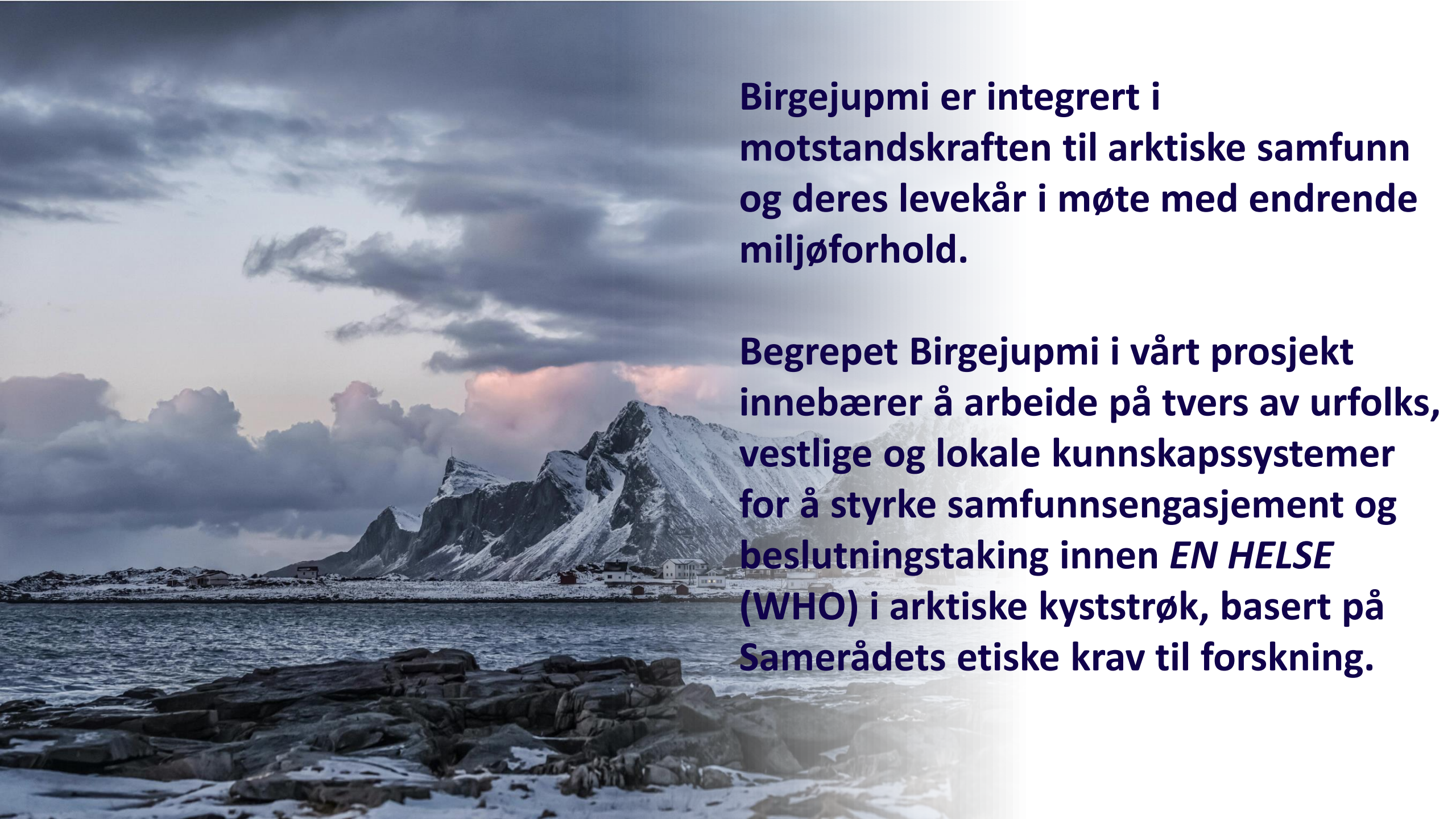

Birge ~
jupmi

BIRGEJUPMI (å klare seg med det man har) er et samisk begrep som refererer til ting som er essensielle for å opprettholde et levelig liv: verdier, bærekraftig bruk av ressurser, det sosiale nettverket;

Det omfatter: mennesker, samfunn, land- og sjøskap, de naturlige og kulturelle omgivelsene, dvs. sosiale og spirituelle forhold og identiteter.

Birgejupmi er integrert i motstandskraften til arktiske samfunn og deres levekår i møte med endrende miljøforhold.

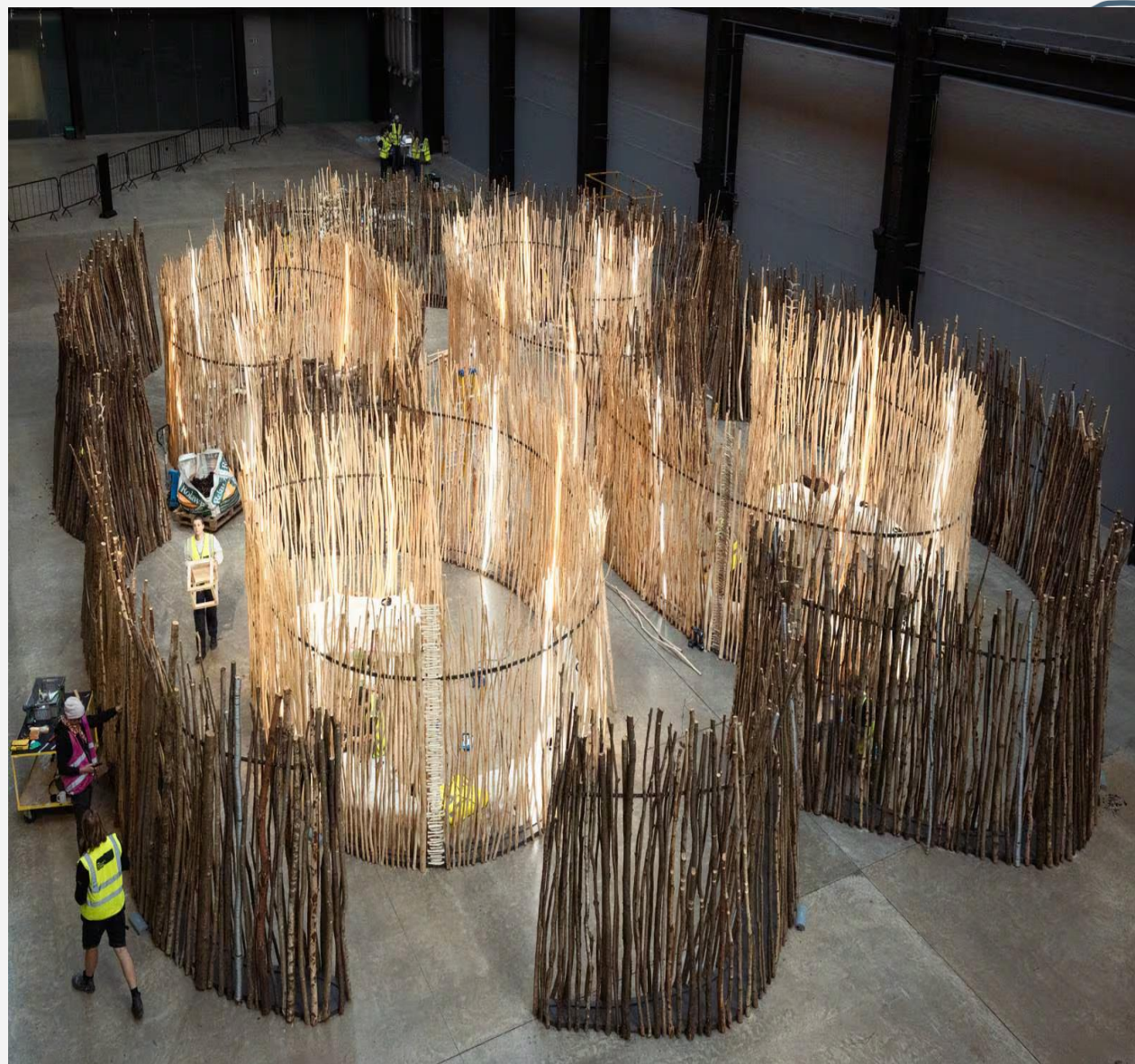
Begrepet Birgejupmi i vårt prosjekt innebærer å arbeide på tvers av urfolks, vestlige og lokale kunnskapssystemer for å styrke samfunnsengasjement og beslutningstaking innen *EN HELSE* (WHO) i arktiske kyststrøk, basert på Samerådets etiske krav til forskning.

- ***BIRGEJUPMI*** er et treårig omfattende EU-finansiert forsknings- og utviklingsprosjekt med deltakere fra Sápmi: norsk og finsk side, Sámi Allaskuvla, Samerådet, Kalaallit Nunaat (Grønland), Norge, Taiwan og Tyskland
- Vi arbeider med “det doble blikket” (*two-eyed-seeing*) med forståelser og samproduksjon av tradisjonskunnskap og vestlig vitenskapelig kunnskap og praksiser

Goavve-Geabbil (Beitekrise) at Tate Modern: In leat deike činjahit vuolgán (ikke her for å pynte opp)

On 14th of October, Máret Anne Sara opened her monumental work Goavve-Geabbil at Tate Modern's Turbine Hall. The vast sculptural installation carries Sámi philosophy, stories, and worldviews into one of the most important art spaces in the world. The Queen of Norway was present, together with a strong Sámi delegation from across Sápmi. For many of us, it felt deeply personal, seeing our culture, land and thinking take up this kind of space. Artist partner Máret Anne's work continues to open paths for Sámi art internationally, and we are proud beyond words.

- Et alternativt grunnlag for nåværende og fremtidig styring i Arktis; som
- anerkjenner ny-koloniseringen av mennesker, dyr, land, fjorder, elver, innsjøer og hav, og
- undersøker urfolks styringsstrategier for bærekraft

**Spesiell fokus legges på
unge menneskers visjoner
for en bærekraftig fremtid**

**og deres proaktive
involvering i
miljøbeslutningsprosesser
regionalt, nasjonalt og i EU,**

**f.eks. best styring av hvem
og hvordan og hvor?**

Birgehallan – dvs. lære å lese naturen, men det er fortsatt opp til oss om vi vil bruke denne kunnskapen

**En av våre tre signalarter:
pukkel – dvs.
stillehavslaksen – urfolk
ønsker å bruke denne som
mat, våre statlige
myndigheter vil utrydde
arten: Best styring av hvem
og hvordan og hvor?**

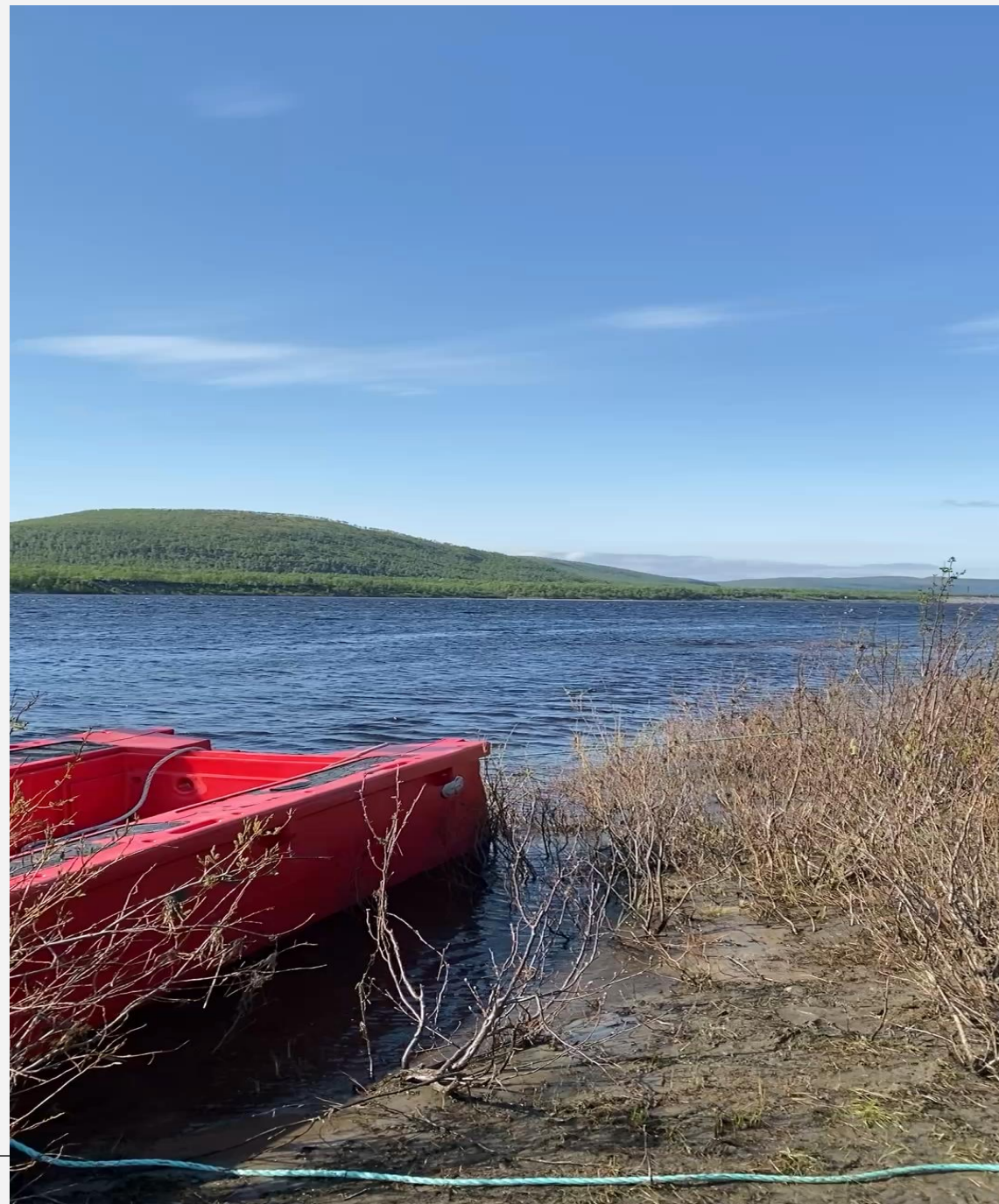

**Atlanterhavslaksen så vel
som stillehavslaksen
pendler mellom elv, fjord
og hav – og deltar i
landskap, sjølandskap,
minner, arkiver, kunst,
duodji, fangst-kunnskap,
barneoppdragelse,
båtbygging, sosiale
nettverk, matforsyning,
turisme, lokale, nasjonale
og internasjonale
økonomier, politiske
systemer og politikk ...
Best styring av hvem og
hvordan og hvor?**

Natur er kultur?

I urfolks mentale bilder, språklige praksiser og ferdigheter henger naturen/e og kulturen/e sammen på flere ulike måter. En del av problemstillingene henger tett sammen med de ulike synspunktene på nasjonale og internasjonale maktkamper som utspiller seg i Arktis, der lov og rett håndteres på uvisse og overraskende måter.

Vår andre signalart er kongekrabben, først sett på som en forhatt inntrenger fra Russland, og forsøkt destruert, nå luksusfangst - og fisket er regulert med kvoter. Spørsmålene er for eksempel: Best styring av hvem og hvordan og hvor?

Nord roper og Sør tier

Først fiende – så venn i kamp mot statlige myndigheter

En sjøsamisk bærekraftig industrihistorie

Følger Elinor Ostroms prinsipper om polycentric social sustainability

Og Henry George (1839-1937):
eiermonopol over jord og
naturressurser er grovt tyveri fra
fellesskapet

Krabbefisket

Seipæjærv i skriver i en sms: Det ble diskusjoner på alle tre bokpresentasjonene om vi kan lære noe av kongekrabbe-historien. Media tok også tak i dette, (Sagat 14/10 og lfinnmark e-avis 17/10). Jeg har inntrykk av at fiskere og lokalbefolkningen for øvrig er svært engasjert i næringsutvikling av pukkellaks. Der det var mye snakk om utryddelse av kongekrabben de første årene, virker det som om vi nå har "lært " at det er en to-delning som er løsningen; utvikle ressursen/finne markeder og samtidig ha en bestandskontroll.

For pukkellaks er denne todeling ideell, pukkellaks fangstet til havs gir best kvalitet og begrenser innsig i elvene. Tilhørerne var opptatt av at laksen skulle være et høyt priset kvalitetsprodukt, og om kongekrabbens kvalitets- og markedsføringssystemer kunne brukes på pukkellaks.

Vår tredje signalart er selen, som også sammen med menneskene spiser laks, pendler mellom elver, fjord og hav og som, akkurat som laksen, deltar i landskap, sjølandskap, minner, arkiver, kunst, duodji, jakt- og fangstkunnskap, barneoppdragelse, båtbygging, sosiale nettverk, matforsyning, turisme, lokale, nasjonale og internasjonale økonomier, politiske systemer og politikk. Best styring av hvem og hvordan og hvor?

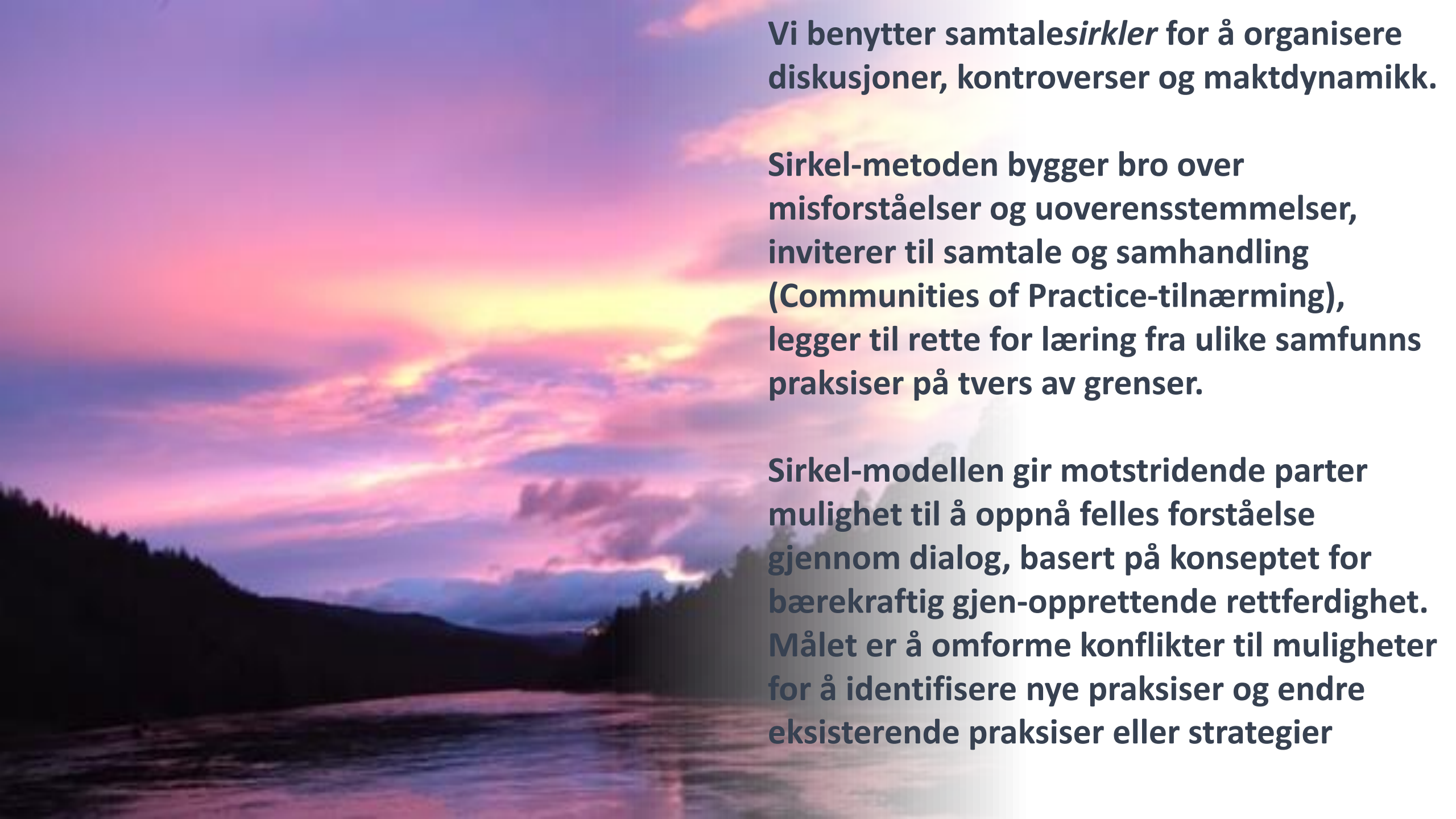
Reviving Sea Sámi Traditions: Seal Hunting and Craftsmanship Course in Oslo

- A hands-on course on traditional seal hunting, tanning, and sewing was held at the National Library in Oslo, led by duodji experts Inga Elisa Påve Idivuoma and Linn Margrethe Påve. Participants explored Sea Sámi heritage and learned about seals as vital cultural and ecological resources.

Vi benytter et mangfold av multimodale metoder, inkludert ulike mediepraksiser, teknologier, engasjementer og uttrykksformer som fotostemme, film, dans og digital historiefortelling i samarbeid med folk på de stedene der vi engasjerer oss. Denne tilnærmingen gjør det mulig å revurdere måten folk kommuniserer og uttrykker sine erfaringer på, forventninger og behov.

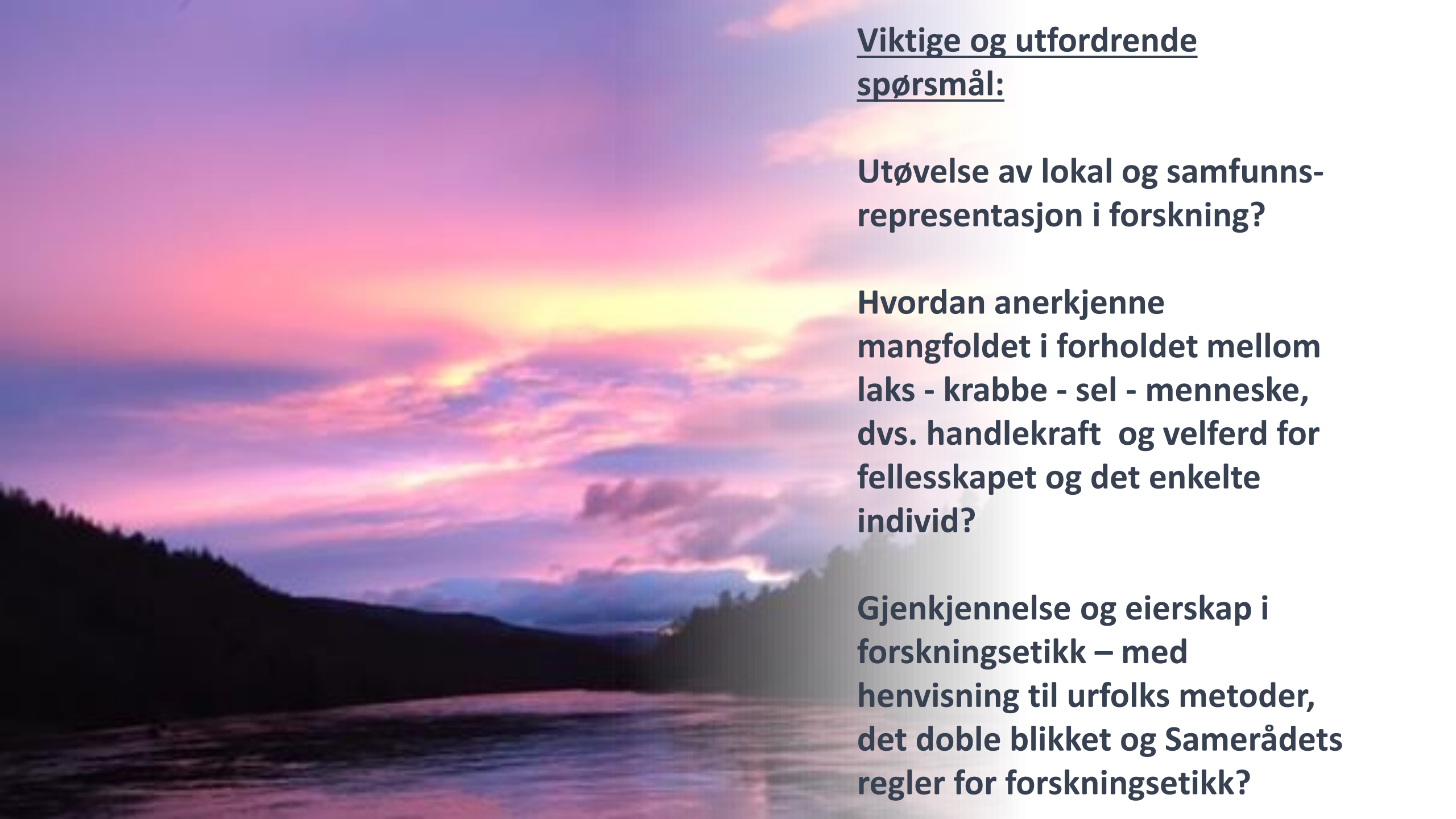

Vi benytter samtale*sirkler* for å organisere diskusjoner, kontroverser og maktdynamikk.

Sirkel-metoden bygger bro over misforståelser og uoverensstemmelser, inviterer til samtale og samhandling (Communities of Practice-tilnærming), legger til rette for læring fra ulike samfunns praksiser på tvers av grenser.

Sirkel-modellen gir motstridende parter mulighet til å oppnå felles forståelse gjennom dialog, basert på konseptet for bærekraftig gjen-opprettende rettferdighet. Målet er å omforme konflikter til muligheter for å identifisere nye praksiser og endre eksisterende praksiser eller strategier

Viktige og utfordrende spørsmål:

Utøvelse av lokal og samfunnsrepresentasjon i forskning?

Hvordan anerkjenne mangfoldet i forholdet mellom laks - krabbe - sel - menneske, dvs. handlekraft og velferd for fellesskapet og det enkelte individ?

Gjenkjennelse og eierskap i forskningsetikk – med henvisning til urfolks metoder, det doble blikket og Samerådets regler for forskningsetikk?

Problemstillinger som kommer til syne:

Hvordan svarer ikke statlige myndigheter på lokale fiskeri-organisasjoners henvendelser eller på domstols-avgjørelser som gjelder folkerettslige forpliktelser?

Hvorfor og hvordan bygges Kyst-Arktis ned? Hvordan øker oppdrettsnæringen trass i fiske- og fugledød? Er det et kategorimistak å sammenlikne «fiskebruk» med «jordbruk»? Hvordan forstå «lønnsomhet» i landbruks- og fiskerinæringene?

Hva er «bruk», «brukbart» eller «bærekraftig»? Sjøbunnen under merdene lukter fjøs. Mine samiske kolleger, i likhet med andre urfolk, avkler statens ekstraktivisme av land og hav under det grønne skiftet-flagget år etter år ...